

gleda vsak četrtak
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrti leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
s pravilnicami v tiskarstvo
sv. Cirila, korodsko
ulico št. 2. List se
pošilja do odpovedi.

Polnočni katal. iz-
dane družine do-
bivajo list brez po-
sodne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Presenezen biti dobi
se v tiskarstvi in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznaki se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Iskrati se sprejemajo
do zveče popolnoma.

Štev. 3.

V Mariboru, dne 15. januarja 1903.

Tečaj XXXVII.

Celjska slovenska gimnazija.

Na uvodni članek z enakim naslovom
v »Slovenskem Gospodarju« z dne 8. jan.
1903 dovoljujem si odgovoriti sledeče:

Svoje stališče napram celjskemu gimna-
zijskemu vprašanju sem v svojem govoru v
zadnji budgetni debati natančno in jasno
označil; ta moj govor je večina slovenskih
časopisov dobesedno ponatisnila, zato smem
upati, da je njegova vsebina najširšim kro-
gom, posebno mojim volilcem znana; tudi na
več volilnih shodih sem govoril o celjskem
gimnazijskem vprašanju in žel priznanje
svojih volilcev.

S tem, da je vlada postavila v proračun
l. 1903 po 10.000 kron za slovensko in isto
svoto za nemško gimnazijsko poslopje, se je
začela za celjsko vprašanje nova doba. Tako
majhen znesek ima očitno namen, da mora
preje se državni zbor rešiti vprašanje, ali se
bo sploh zidalo ali ne. Preden se to vpra-
šanje definitivno ne reši, se ne začne niti
zidati, niti se ne nakupi stavbeni prostor.
Že iz tega vzroka nisem mogel
doslej še nobenega stališča za-
vzeti napram vprašanju glede
stavbinskega prostora. Tudi celjski
deputaciji je odgovoril minister, da se ne
more ozirati na vprašanje glede stavbinskega

prostora, preden ne reši parlament vprašanja,
ali se bode sploh zidalo ali ne. Kadar pa
pride vprašanje glede stavbinskega prostora
na vrsto, tedaj bodem gotovo skrbel, da se
reši vprašanje čim najugodnejše za prebival-
stvo mojih volilnih okrajev; oziral se bodem
pa pri reševanju tega vprašanja, kakor sem
to tudi doslej vedno storil, na mnenje in
soglasje z odločujočimi osebami svojega vo-
lilnega okraja in na korist svojih volilcev.

Ampak tudi doslej sem poudarjal pri
vsaki priliki na merodajnem mestu, da bi
imeli Slovenci škodo, in bi bilo za nje po-
niževalno, če bi se gimnazija porinila iz
mesta, in da bi imeli škodo tudi mestni
obrniki in trgovci.

Obžalovanja vredno je samo, če se v
tako resnem in važnem narodnem vprašanju,
pri katerem smo zainteresirani vsi slovenski
poslanci, in ki ga moramo smatrati kot svojo
častno zadevo, kaže nejednost na zunaj.
Zato bi pred takim postopanjem, ki bi na-
šemu stališču utegnilo samo škodovati, go-
tovo ne v svojo korist, najodločnejše svaril.

Dunaj, 13. januarja 1903.

Hugo vitez pl. Berks,
državni poslanec celjsko-brežiškega
volilnega okraja.

O tej stvari prinaša zadnja »Domovina«
sledeče vrstice, ki so brezdvomno potekle
iz peresa jednega izmed celjskih prvakov:

»Slov. Gospodar« je priobčil članek o
celjski slovenski gimnaziji, v katerem poroča,
da bi bil c. kr. stav. svetnik Butta označil
za najpripravnije stavbišče za slovensko
gimnazijo celjsko zemljišče gosp. Gologranca
pri vili g. dr. Dečka v Gaberjah in da se za
to stavbišče, ki bi ne bilo pripravno zaradi
oddaljenosti od mesta, kjer bi morali stano-
vati profesorji in učenci, zavzema tudi gosp.
državni poslanec vitez Berks. Na viru, iz
katerega je zajemal tudi »Slov. Gospodar«,
smo izvedeli, da ravno omenjena trditev
glede g. viteza Berksa ni podprta z dejan-
skimi dogodki. (Ni možno, da bi imeli isti
vir, kajti enoisti vir pač ne bo dajal drugih
informacij nam in zopet drugih piscu v
»Domovini«. Opomb. ured. »Slov. Gospod.«)
Razvijanje »Slov. Gosp.« bi torej bilo brez
podstave. Glede stvari same pa pri-
trjujemo, da bi od celjskega mesta pre-
oddaljena gimnazija potrebam
slovenskega prebivalstva ne
ustrezala in da bi Slovincem
nikakor ne mogla biti po volji.
Z vso verno in resno moramo o tej pri-
liki vnovič prositi in rotiti vse prizadete
činitelje, naj nastopajo edini, posebno
naši poslanci! —

Obvestilo g. viteza Berksa in list »Do-
movina« došla sta nam ob času, ko nam je
bilo že nemogoče sporočiti oboje našim po-

Listek.

Stari Bog še živi.

Dogodbica; poslovenil Višnjevicki.

»Prosim — ali se spominjate, če je bila
skatljica, ko vam jo je baronica izročila, v
kaj zavita?«

»Nič ni bila zavita.«

»In vaš knjigovodja, gospod Lahkožive,
je s Poljskega?«

»Seveda«, odgovori začudeno trgovec.

»Kje je sedaj, ali je tukaj?«

»Ni ga, odpotoval je k starišem, pride
pa že danes zvečer ob pol osmih. Kaj je z
njim, gospod nadzornik?«

Nadzornik mu je povedal, kar je našel.
Presenečen opazuje trgovec oba kosa in reče
hladno: »In na to vi stavite sumnjo, gospod
nadzornik? In celo proti Lahkoživcu! Kako
bi on, sin bogatih starišev, ki ima denarja
na razpolago, postal tat? Ako je ta kos čas-
nika res od njega, ga je Lahkožive mogoče
zgubil ali proč vrgel in dekle ga je našlo
ter porabilo.«

Nadzornik povesi glavo. Misel je bila
dobra. To bi se popolnoma lahko zgodilo.
Nakrat pa dvigne glavo in reče smehljaje:

»Ne, ne, gospod Likavec, tako priprosta
pa stvar vendar le ni. Prvič ni imela Jelica

časa, ko je vzela, da bi ukradeno reč še za-
vijala. Drugič ne pregledite, da je to časopis,
ki izide le v nedeljo v jutro. Porabljaec je
omenjeno številko dobil v roke v nedeljo
popoldan in sicer v kavarni Alinger — ali
se vam sedaj kaj jasni?«

»Pa res — seveda!«

»No, dobro — ali je bil gospod Lahko-
žive v nedeljo popoldan pri vas?«

»Ne. V nedeljo je trgovina zaprta.«

»No. In Jelica gotovo ne obiskuje kavarn
v nedeljo popoldan«, zakliče veselo nadzornik.

»Gospod Likavec, jaz sem na pravem
sledu — jaz se bojim, da smo ubogemu de-
kletu prizadeli veliko krivico!«

»Pa kako bi naj gospod Lahkožive —
in kako je prišla skatljica v stanovanje —.«

»To bom kmalu poizvedel.«

»Pa —.«

»Sedaj ni časa za daljno razpravljanje«,
zavrne Francič. »Sedaj moramo delati hitro,
kakor je mogoče. Kje stanuje vaš knjigo-
vodja?«

Trgovec mu imenuje hišo in ulico.

»Dobro. Upam, da boste slišali kmalu
kaj več.«

Nadzornik odide v svoj urad. Pokliče
urnega in skrivnega detektiva.

»Zavitnik, jaz potrebujem natančno po-
izvedbo o knjigovodju Lahkoživcu, ki služi

pri Likavcu. Ali vam je mogoče v teku dveh
ur to preskrbeti?«

»Bom skušal, gospod nadzornik.«

»Tukaj se gre za to, če ta mladi človek
trezno ali razkošno živi, igra, dela dolgove,
— saj me razumite.«

Detektiv pritrdi in odide. Med tem se
nadzornik pelje v preiskovalni zapor in pusti
pripeljati Jelico pred-se.

»Jelica, povejte mi, ali ste imeli z go-
spodom Lahkoživcem kaj, da ste ga razžalili,
ali se drugače sprli?«

Jelica odmaje začudeno z glavo.

»Ne, gospod nadzornik, čisto nič!«

»Ali se vam ni nikoli približeval?«

Jelica oblije rudečica.

»Torej vendar — povejte resnico, Jelica,
zavoljo vaše matere, zavoljo vašega dobrega
imena in prostosti. Kaj se je zgodilo?«

»Zasledoval me je z ljubkovanjem«, od-
govori Jelica srmežljivo. »Enkrat me je celo
snubil, pa sem ga zavrnila.«

»Ali je bil jezen?«

»Meni se je tako dozdevalo.«

»Ali je bil v nedeljo, na dan vaše zaro-
ke pri vas?«

»Da. Prišel mi je čestitat.«

»Tako — čestitat? Ob katerem času je
bilo to?«

Današnji list ima „Naš Dom“ kot prilogo!

ročevalcem v Celju in jih prositi razjasnil. Iz zadnjega našega članka pa, ki je bil pisan popolnoma stvarno in mirno, se je razvidelo, da nam ni za osebe, ampak za stvar, in smo se oseb le toliko dotaknili, kolikor je bilo neobhodno potrebno.

Politični ogled.

Pogajanja med Čehi in Nemci ne obetajo nobenega uspeha. Nemci nočejo dovoliti Čehom jezikovne enakopravnosti, vlada pa si ne upa, brez dovoljenja Nemcev kaj storiti. Če državni zbor tudi nadalje ne bo mnogo delal, krivi bodo tega pač Nemci in vlada sama.

Državni zbor je sklican za dne 15. t. m. zopet na posvetovanje. V razpravo pride najprej novi tiskovni zakon. Čehi pri tem predmetu ne bodo delali nobenih težav, kakor tudi pri predlogih za vojaške zahteve ne.

Zakon o kupčiji na obroke, za katerega so se potegovali posebno kmetijski poslanci, je dobil najvišje potrjenje in stopi dne 10. aprila v veljavo.

Cesarjevo zdravje. Odposlanstvu, ki je prišla cesarja vabiti na ples trgovcev, je cesar odgovoril, da mu žal zdravje ne dopušča, po noči hoditi iz sobe ter je naročil prestolonasledniku Francu Ferdinandu, da ga pojde zastopati. Tudi na ples dunajskega mesta letos baje cesar ne pride.

Nadvojvoda Franc Ferdinand. Zadnje čase se posebno opaja, da je začel prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand sam posegati v najvažnejša avstrijska politična vprašanja. Listi poročajo, da deluje nadvojvoda Franc Ferdinand s posebno vnemo na to, da bi se dosegla sprava med Nemci in Čehi. Izrazil, pravijo, da se je baje: Prevzel sem nalogo, da napravim že enkrat red v Avstriji. Med božičnimi počitnicami je sprejel na svojem gradu Konopištu več odličnih poslancev ter jih gostil, a pri tem se ž njimi razgovarjal o jezikovnih zadevah.

Kaj bo z Avstrijo? Francosko in nemško časopisje se rado bavi s tem vprašanjem. Pariški list »Figaro« meni, da mora sedanji razpor med Slovani in Nemci, posebno med Čehi in Nemci, dovesti do velikih nemirov v Avstriji. Ta razpor se bo po francoskih prorokovanjih končno tako poostiril, da bo začela posredovati Nemčija v prilog Nemcem, Rusija pa v prilog Slovanov. Seveda so to le več ali manj navadna časniškarska domnevanja. Brez vse vrednosti pa

ta ugibanja vendar-le niso. Vidi se, kako si mislijo zunaj Avstrije naravni razvoj naših zamotanih razmer. Toda tak izid je pač skoraj nemogoč. Predvsem se sodi napačno Slované. Slovani nikjer ne mislijo, da bi bila njihova rešitev v razpadu monarhije. Nasprotno, za nas še velja vedno Palackega izrek: Ako bi Avstrije ne bilo, Slovani bi zahtevali, da se ustanovi. Tudi naše razmerje z Rusijo zunaj popolnoma napačno tolmačijo. Ne tajimo sorodnih čustev do Rusije, a ta čustva ostanejo vedno le duševna. Pod rusko oblast si pač ne želi nobeno slovansko plemo v Avstriji, kakor tudi Rusija ne goji takih želj. Slovanski narodi v Avstriji imajo vsak za-se svoje narodne in politične vzore, a vsi skupaj v okvirju dosedanjega sestava. Čehi streme za svojim starim državnim pravom, istotako Hrvati. Slovencem je vzor narodna samostalnost, Poljakom njihova neodvisna Poljska. Ako se naj to doseže, ni treba razbiti države, temuč le ustava se naj umakne pravični, ki bo dala vsakemu narodu, kar mu gre. In ravno to je točka, ki kaže vso zaslepljenost avstrijskih vlad. Ono ustavo, ki je vir vsem nevoljam in zmešnjavam, čuvajo avstrijske vlade kakor svojo edino rešilno misel. Pri tem ne vidijo in ne slišijo, kako poka sumljivo na vseh koncih in krajih. Baš sedaj, ko se gre za dovolitev češkega notranjega jezika, se vidi ta vladna ozkosrčnost. Izmišljajo si vse mogoče izbege, le tega nočejo videti, kar bi kratkim potom zadovoljilo Čeha.

Na Dalmatinskem. V hrvatskih rodoljubnih krogih vlada neka radost zaradi dveh uspehov v prilog Dalmacije in valmatinskega hrvatskega prebivalstva. Prvi uspeh je odpuved vinske klavzule Italiji, kar prihaja v največjo korist vinorodni Dalmaciji. Drugi uspeh bi pa bil po zadržilu »Hrvatske krune« v Zadru ta, da je namestnik baron Handl pričel razgovarjati se s predsednikom prizivnega sodišča o načinu za pohrvačenje državnih uradov. Namestnik da se pač hoče pomenkovati o tem z raznimi strankami, ker pa je v Dalmaciji samo jedna jedina narodnost, torej hrvatska, tedaj se Hrvatom ni bati, da ne prodoro; v tem slučaju potem tudi za vedno odklenka italijanščini v dalmatinskih državnih uradih. Boje se pa, da bi namestnik ne mislil na spremembe v prilog nemškemu jeziku. Vsekako pa da je še veselo znamenje, da se je sploh na merodajnem mestu o stvari začelo resno misliti.

Srbija se oborožuje. V listu »National Zeitung« se poroča iz Belegagrada, da je srbska vlada povabila več zunanjih tvrdk, da ji odpošljejo svoje ponudbe glede izdelo-

vanja ostrih patron. Takih patron namerava srbska vlada naročiti za dva milijona frankov. Ta vest vzbuja z ozirom na razmere v Makedoniji splošno pozornost. Srbska vlada se sicer izgovarja, da nimajo ta naročila nobenega drugega pomena, nego nadomestiti patrone, ki so bile pred kratkim uničene vsled razleta v smodnišnici kragujevaški. Ali tem zatrdilom srbske vlade se dosti ne veruje. Oglasile so se na to povabilo angleške, belgijske in nemške tovarne. Najugodnejše ponudbe pa so storile belgijske tovarne.

Dopisi.

Od Sv. Andraža v Slov. goricah. (Gospodarstvo.) Skušnja nas uči, da se stroški gospodarstva ne dajo skrajšati, znižati, da mora pameten in praktičen gospodar skušati, da si pomnoži ali poveča dohodke svojega gospodarstva. Ker je zimski čas, ker nas delo ne sili, lahko to prašanje razmotrivamo. Več nam to koristi, kakor če pobiramo prazne novice, če hlastamo po čenčah, po duševni hrani, pripravni za stare babe, ne pa za zrele gospodarje! Redki so dandanes gospodarji med nami, kateri bi ne bili že prišli do spoznanja, da moramo vse dele našega gospodarstva zboljšati, ako se hočemo na grudi obdržati. Redki pa so tudi tisti gospodarji, kateri bi hoteli korajžno druge poti nastopiti. Prememba je potrebna, toda vsi se nje nočemo lotiti. Krivo je to, da se dosti premalo, ali celo nič ne brigamo, kako drugod gospodarijo in kake imajo uspehe!

Lanskega leta je obrodilo pri nas sadno drevje, da malokdaj tako. To je bila za nas prva ugodnost. Jako ugodno pa je bilo tudi to za nas, da je sadje imelo primerno ceno, da se je moglo v denar spraviti. Lep denar smo dobili, vsak izmed nas ga je bil vesel! In ko bi mi imeli v občini več takih sadje-rejcev, kakor je Franc Čuček, Martin Germin in še nekateri drugi, bi bili dobili še nekaj tisoč kron več. Bi nam tudi ne škodile! Uspeh sadjereje v lanskem letu pa je nevergljiv in najbolj praktičen dokaz, da se sadjereja v Slovenskih goricah izplača, da vrže celo dobiček! Iz lastne skušnje trdim, da je pri sadjereji nekaj dobička celo takrat, če bi drevo le vsako tretje ali četrto leto obrodilo. Pa potrebno je izpolniti nekatere pogoje, kar pa ni težko. Drevje se mora pravilno saditi, za vsaki prostor mora se določiti prava vrsta. Tu pa se v obče greši. Da me gospodarji ne bodo krivo sodili, opozorim jih na Gambovce ali Moškajncarje

»Okoli pol dveh popoldan.«
»Ali je bil med tem časom kaj sam v vaši sobi?«
Jelica se še bolj začudi.
»Ali se spominjate — na vašem odgovoru je mnogo odvisno«, sili nadzornik.
»Ne vem, res ne vem — pač, da — jaz sem šla iz sobe po steklenico piva, da mu je dam.«
»Ali je isto zahteval?«
»Ne. Prosil me je le za kupico vode.«
»Mh! Kako dolgo ste pa izostali?«
»Natanko ne vem. Kake tri minute.«
»To je popolnoma dovolj«, mrmra Frančič med seboj. Potem reče prijazno: »Le pogum, ljuba Jelica, popolnoma sem prepričan o vaši nedolžnosti — in ako bo božja volja, boste že jutri prosti.«
Nato odide urnih korakov.

IV.

Nestrpno pričakuje nadzornik detektiva. Bila je sedma ura, ko pride ta nazaj.
»No, Zavitnik, kako ste opravili? zakliče Frančič nestrpno nasproti. »Ali je kaj ugodnega?«
»Pa še kako, gospod nadzornik. Mladi Lahkožive zahaja v kavarno Alinger in druge gostilne, ne igra sicer, a denar zapravlja na druge načine.«

»Ali ima dolgove?«
»Toliko, da že sam ne ve — tudi sem poizvedel od prijatelja, da ne dobiva mnogo denarja od doma, akoravno je njegov oče bogat.«
»To zadostuje«, pritrdi Frančič. »Sedaj velja tega človeka prehiteti. Pa kako?«
Nadzornik premišljuje. Do sedaj dokazane stvari bi zadostovale, da osvobodijo Jelico. Da bo pa knjigovodja lagal, lagal do zadnjega, o tem ni bilo dvombe. In nadzornik hoče ne le samo dekle oprostiti, temveč ji tudi povrniti še dobro ime.
»Pa kako?« ponovi nadzornik in hodi po sobi.
»Ako je tudi perilo ukradel«, reče sam pri sebi, mora biti s kako osebo v zvezi, ki mu je to pokupila. Ako bi bilo temu mogoče na sled priti, je vlovljen.«
»Stoj, ga že imam«, zakliče vesel. »Zavitnik, vsedite se in pišite, kar vam bom narokoval!«
Detektiv uboga. Nadzornik mu da rudeč rožnat papir ter mu narekuje:
»Policija je začela nekaj slutiti. Pridite hitro k meni, da se pogovoriva. — Ne poznana vendar dobro znana.«
»Idite sedaj in dajte kakemu dečku pismo, naj je zanese k Lahkoživcu. Ne bo ga še sicer

doma, pa naj odda gospodinji z opomnjo, da je silno.«

»Kaj pa boste s tem pismom dosegli?« vpraša detektiv.

Nadzornik se zvito nasmehne in pravi: »Ako je Lahkožive nedolžen, ne bo vedel, kaj to pomeni, bo pokazal pismo trgovcu ali je pa celo oddal policiji. Če pa ima slabo vest, bo gotovo šel k osebi, kateri je prodajal ukradene reči.«

»Prav dobro — ako le pisave dotične osebe ne pozna.«

»No, to nič ne škoduje. Dotičnik tudi lahko drugače piše, da bi ga kdo ne spoznal. Še nekaj — vzemite seboj nekaj tovarišev in dobro strážite hišo, v kateri stanuje, zasledujte ga potem na njegovih potih. Ako bo šel k zastavljalcu, kar bo najbrže storil, je vse dobro. Ako pa gre drugam, pa ga zasledujte tudi tje. Saj ga poznate osebno?«

Detektiv prikima, pozdravi po vojaško in odide. Dve uri pretečeta nadzorniku počasi kot cela večnost. V nestrpnosti stori sedaj to sedaj ono, hoče čitati, pa zopet odloži knjigo, prižge smodko, pa jo zopet pogasi.

Bilo je okrog devete ure, ko vstopi Zavitnik brez sape in javi, da je Lahkožive v hiši zastavnika Hanova. Nadzornik se takoj odpravi k njegovi hiši, ki ni bila daleč proč.

lanskega leta. Oni, ki so rastle po hribih, bili so veliki, brez peg in drugih madežev, lepše barve. Prodali so se lahko in drago! Oni pa, ki so rastle po dolinah, ostali so drobni in bili so polni peg. Prodali so se tudi, pa po nizki ceni! Po dolinah pa so druge vrste lani imenitno uspele. Z ozirom na uspeh lanskega leta, moramo gospodarji Slovenskih goric sadjereji posvetiti vso pozornost; vsi za sadjerejo količkaj ugodni prostori se morajo kakor najpreje s sadnim drevjem zasaditi. Pogledati si moramo vzorne nasade po drugod. Da pa se vsako delo pravilno opravi, da se odpravijo stare napake, bi kazalo, da bi bralno društvo ali občinski odbor pravočasno skrbel, da tudi letos na spomlad dobimo gospoda potovalnega učitelja Belé-ta na tri do štiri tedne v našo občino za praktičen poduk. Mi ne želimo, da bi nam v sobi govoril, ampak da bi šel od posestnika do posestnika, da bi vsakega na licu mesta opozoril, kake napake dela pri vzgojevanju drevja, česar je treba v bodoče vkreniti; da določi vsakemu prostor, vrste za sadenje, da svetuje odpomoč, kjer je svet vlažen; da uči praktično drevje saditi, gnojiti, obrezovati itd. Če pride potovalni učitelj, to nas nič ne stane. Zakaj bi ga tedaj ne vabili? Poduka smo potrebni; kdor pa misli, da ga ni potreben, temu se potovalni učitelj tudi ne bode vsiljeval. Bomo mu mi drugi za delo skrbeli! Bralno društvo naročuje časnike za l. 1903. Prosimo, da se ozira na gospodarski list »Kmetovalec«, da dobimo več izvodov tega lista v našo občino. F.

Iz Pekla. (Puščavniške misli.) »No, Bog pomagaj in sveti križ božji!« boste gotovo vskliknili, gospod urednik, ko boste prebrali naslov mojega stanovanja. Kajne, tega se niste nadejali, da bi v samem peklu imeli dopisnika, od koder ga še »Magarec«, a hočem reči »Štajerc« nima. Vem, da si vi ta meni tako ljub kraj predstavljate z grozo, in kurja polt vas je menda spreletela pri moji trditvi, da mi je to tako ljub kraj. No, pa le potolažite se; tega pekla ni Bog v svoji jezi vstvaril, pač pa ljudska prislovica. V Peklu torej prebivam in sedaj po zimi kurim, da se vse iskri in kadi, pa kuham žgance ter pečem krompir in repo. Za časa, ko se naveličam kuriti, mahnem jo v Moravski vrh in kje bodi najdem dobrega človeka, ki svojo vinsko klet »lūfta«, da se me ubogega »peklenkega puščavnika« usmili ter mi ponudi kupico trpke izabele, da si zmočim osušeno grlo, ker »tega belega« so nam presnete uši že vsega snedle. Vidite torej, gospod urednik, da čeprav v peklu prebivam, vendar živim

Med potom mu je detektiv razložil, da se je zgodilo vse po njegovi želji. Med en četrt in pol deveto uro je prišel Lahkoživec domov, in prebral takoj pismo; za nekaj minut je bil že zopet na ulici. Zavitnik in njegov tovariš sta se plazila za njim in ga videla, ko je vstopil v hišo Hanova. Bil je zelo oprezen in bal se je, da bi ga kdo ne opazoval, ker je pazljivo gledal na vse strani.

»Torej te imamo, tiček«, mrmra nadzornik. »Upam, da ga še dobimo v past, ki smo mu jo tako zvito nastavili.«

In res. Ostali stražniki so še povedali, da je Lahkoživec v hiši.

(Konec sledi.)

Smešničar.

Osaben ptič. »Vi, gospod Pipič, oni ptič, ki ste mi ga prodali, noče nič peti, a vi ste ga tako hvalili!« »Ja! ja! veste, ta ptič je jako ošaben. On zna, da ga niste še plačali, a na posodo noče peti!«

Velikodušen gospodar. Najemnik: »Čujte, gospodar, v mojem stanovanju je nastala v zidu velika razpoka!« — Gospodar: »No ne bojte se! Zaradi tega vam ne bom računal dražje stanovanja, da-si je soba večja postala!«

in životarim, če ne v izobilju, toda v zadovoljnosti, kakor se sploh živi in životari na tej ogromni obli, ki jo ljudje za zemljo imenujejo. Ko nekega dne priklovratim tako malo korajžen domov, oglašil se je moj stari in sitni prijatelj gosp. Želodec, ter oblastno in silovito, kakor je že sploh navada vseh želodcev, terjal za prav velik zalagaj. No, kapa kosmata! s tem porednim želodcem pa imam vedno smolo; enkrat hoče kruha, drugič žgancev, na vse zadnje pa še žaja, kakor suha zemlja v afriški puščavi. No, pa vzamem bisago in grem h — crcovemu mlinu, da mi mlinar proda za kake dvoje žgance turščine moke, da tako zadostim željam godrnjavemu želodcu. Ko pridem do mline, malo postojim, da se odkašljam, ker veste, gospod urednik, to je moja stara navada ali pa bolezen, ta sitni kašelj. Torej kašljam sem in si duško poprijemal, da mi je v rebrah pokalo; pri tem pa sem čul iz mline živahno prasko. No, bes te plentaj! kaj pa kaj, ali se bodele lasali ali pa topli, mislim si ter skrivaj pokukam skozi okence v mlin. Pa kaj vidim. Na mizi leži »giftna krota«, katero slastno povziva mlinar s svojimi pajdasi. Ko so se je že malo nasmukali, reče jim mlinar: »Veste, dragi moji, ta »krotica« je pač le moja, če hočete to okusno jed uživati, morate si jo sami kupiti.« »Oh, radi, radi«, zglase se vsi, »le ti nam piši ponjo. Naročili so si to »krapovico«: »Petkov Matjaš, Bojrmom, Mandlnov Juško, Crcov Ciril pa Sekolov Tonek. Jeza me popade, obrnem se in kašljam dalje. Le čakaj me ti mlinarski mlinar, nič več me ne bo k tebi po turščino moko za žgance, vrh tega pa bom povedal to tvojemu gospodarju, ki je vrl narodnjak, da ti pošlje za priboljšek piskere leskove masti in vrč brezovega olja. Sram vas bodi! Moravci so bili od pamtiveka vrli narodni slovenski kmetje. Večina je tudi sedaj vrlih slovenskih značajnih mož; le posamezniki se nahajajo, da poštene slovenske časopise, ki se z vnebo in požrtvovalnostjo bore za pravice slovenskega kmečkega ljudstva, zametujejo, ter raje židovskega kramarja iz Ptujja podpirajo. Tako sem, gospod urednik, rentalil po Moravcih ter se napotil k narodnemu trgovcu in gostilničarju g. Štupici, ki trguje in toči vino in žganje pri kapelici »Matere božje« in ima na svojem hišnem pročelju sv. Balaža namalanega. Moško jo prikorakam v gostilno, da splahnem svojo jezo ter tudi zadostim in spolnim želodcu njegovo vročo željo, ker nočoj najbrže zaradi poznega časa rumenih žgancev ne bo mogoče kuhati. Prihodnjič pa vam bom, gospod urednik, popisal, kako sem nosil »vražji bič« in drugo tako imenitno čarovno korenje, ki posebno hasni za »dojno« v Bukovce in Drakovce, za zdaj pa adijo in zdravi ostanite, gospod urednik ali urednikovič, ali kakor se že koli pišete. Jaz se pišem Puščavnik iz Pekla.

Iz Gornje Radgone. Kako gospodarijo tukajšni Posilinemci, kaže lepo dogodek zadnjih dni. V veliki občini Police imajo poleg vrlih Slovencev svoja posestva, največ vinograde, tudi Nemci iz Radgone. Če pride do občinskih volitev, tedaj sta si vsakokrat nasproti kmetška slovenska in meščanska nemška stranka. Nemški gospodi se pridruži vsikdar tudi nekaj nezavednih in strahopetnih Slovencev — Bračkijancev, in tako je nemška ali pravzaprav nemčurska stranka vedno v večini. A nemirno vest ima ta čudno sklepana stranka pri volitvah vselej, strah jo je vzbujajoče se zavednosti slovenske. Da pa lahko mirno in po svoji volji voli, napravi volitve ne v domači, polički občini, kakor to zahteva postava, ampak v Gornji Radgoni, kjer je radgonskim Nemcem bliže in bolj na roko. Tu so potem med seboj; kajti marsikateremu kmetu iz Polic je res težko iti v eno uro ali še več oddaljeno Gornjo Radgono na volišče, ker se k temu ve, da ga bodo tam gledali precej po strani, ako voli narodno, po svojem prepričanju. Tako se zgodi, da izpadejo volitve za poličko

občino v Gornji Radgoni vsikdar Nemcem na ljubo, kakor sami hočejo. Tako župani že dalj časa A. Fekonja, ki ima zraven dobrih posebno to slabo lastnost, da je pač preprižan z znanim orehovskim Bračkom. Zakaj, tega tukaj ne bom pravil! Pri deželnozborskih volitvah v Ljutomeru je bil tudi on v tisti osmerki, ki je oddala svoj glas »Štajercem« kandidatu Bračku, seve brez uspeha. To nepostavno postopanje je začelo presedati polički slovenskim volilcem. Ker je c. kr. okrajno glavarstvo ljutomersko in namestništvo graško Nemcem ugodilo in to protipostavno ravnanje odobrilo, obrnili so se Slovenci na upravno sodišče na Dunaju, in to je 7. t. m. obsodilo postopanje Nemcev ter določilo, da dovoljuje postava vršitev občinskih volitev vseh volilnih skupin samo in edino le v domači, torej v polički občini, a ne v Gornji Radgoni. Odzadaj bodo tedaj imeli polički Slovenci priložnost, udeleževati se volitev v občinski odbor v domači občini, radgonski Nemci pa se bodo morali potruditi vsikdar v Police, ako bodo hoteli voliti. Kaj ne, gospod Fekonja, zdaj vidite, da so bile dosedanje občinske volitve nepostavne, da bi po Vašem mnenju lahko šli volit tudi v Gradec ali celo v Berlin. Volitve so izpadle za Vaše Nemce vselej ugodno, a vršile so se protipostavno. Ko bi se Vi lepo držali postave, pa razpisali vsakokrat volitve v domači občini, ne bi dobili dolgega nosa. Zato pa Vam priporočamo, da premisljujete malo o sledečem: 1. So-li veljavne Vaš izvolitve županom? 2. So-li veljavne izvolitve Vaših odbornikov? 3. Je-li veljavno vse, kar ste ukrenili za časa svojega občinskega predstojništva? — Čast in pohvalno priznanje pa izrekamo odločnemu Pelelu in drugim, ki se niso zbal nikake zamere, kjer je slo za pravico, katero so po mnogih trdih in stroških končno vendar-le našli!

Sv. Tomaž pri Ormožu. (Razni spomini.) Pretekle božične praznike sem preživel po ednajstih letih zopet v domovini pri Sv. Tomažu. Marsikaj sem našel po teh letih spremenjenega, a le nekaj bom povedal cenj. naročnikom »Slov. Gosp.«, katerega bi naj v nobeni pametni slovenski hiši ne manjkalo. Omenjam le, kar sem v cerkvi in krog nje zapazil. Cerkev je bila pred kratkim vsa prenovljena; uta pred zvonikom, skozi katero se gre v cerkev, je dobila namesto stare strehe lično fasado, ki je sedaj kras cerkvi. Ko sem stopil v cerkev, me je iznenadila krasna slikarija. Na desni v kapeli je prav lep altar sv. Jožefa, ki ga je izdelal podobar R. Golobič pri Sv. Tomažu, kakor je za altarjem zapisano. Kot pevca ter uda pevskega društva v tujini, ki poje tudi v cerkvi, me je zanimalo krasno ter umetno ubrano petje cerkvenega zbora, kateri — kakor so mi pravili farani — že dalj časa izborni popeva pod novim ter marljivim organistom gosp. Francem Zemljič. Na primer: na dan godovanja sv. Tomaža ob 10. uri, se je iz starih orgelj za začetek sv. maše zaslišala lepa fuga; za njo lep »Tantum ergo« iz Cecilije. Zatem koralni »Introit« ter krasna latinska maša s koralnim »Credo«, ki so ga spretno spremljale orglje. Maša se je izvajala po mojem okusu krasno, kar so tudi priprosti ljudje priznali, kateri petje bolj opazujejo; le pri koralu bi si želel še več moških glasov. Dokaj lepa je bila vloga »Laudate Dominum« po »Agnus Dei«. O božiču sem imel priliko še bolj spoznati zbor, katerega si je izvrstno izuril ter sestavil gospod pevovodja. Obojim tukaj častitam ter kličem: le naprej! Na dan pa o prilikah z narodnim petjem! — V cerkvi je še več novih podrobnosti, kar vse dokazuje neumorno delovanje vll. g. župnika J. Cafa, ki je ob enem prvi dekan pri Sv. Tomažu. Slava! To je tudi ponos za faro. Omenjam tudi narodno slovensko lice Sv. Tomaža n. pr. napis na pošti je slovensko-nemški. Živijo g. poštar Škrlec! — Še nekaj. Ko smo šli na Štefanovo od božje službe, si je eden iz družbe fantov slučajno potegnil z robcem kos papirja iz žepa, na kar ga drugi